Школьная старонка

Праца — усяму галава

(з вопыту работы настаўніка працоўнага навучання Бахаeducаўскай сярэдняй школы М.М. Луцаева)

М.М. Луцаеў дзеліцца вопытам работы з настаўнікамі школ раёна.

Больш чвэрці века аддаў працоўнай падрыхтоўцы навучэнцаў Бахаоўскай СШ Міхаіл Міхайлавіч Луцаеў. Усе гэтыя гады нястомнай працы адзначаны творчасцю настаўніка, яго ініцыятывай, мэтанакіраванасцю ў будучыню, прадбачаннем аддаленых вынікаў сваёй дзейнасці. Галоўная мэта яго працы — выхаваць чалавека, здольнага працаваць на карысць Радзімы, адукаванага, творчага, стараннага і адзыўлівага.

Міхаілу Міхайлавічу гэта ўдаецца ў поўнай меры. Старанна рыхтуючыся да кожных заняткаў, ён прадумвае ўсе этапы работы. Настаўнік дасканала валодае методыкай выкладання, умела спалучае тэорыю і практыку, прывівае навучэнцам любоў да працы. Яго ўрокі вызначаюцца насычанасцю, практычнай накіраванасцю, комплексным рашэннем адукацыйных і выхаваўчых задач.

Міхаіл Міхайлавіч вучыць школьнікаў выдзяляць істотнае ў вывучаемым матэрыяле, рабіць і чытаць чарцяжы і графікі. Умела здзяйсняе настаўнік дыферэнцыраваны падыход да навучэнцаў, міжпрадметныя сувязі.

Напрыклад, пры вывучэнні тэмы «Работа на такарна-вінтарэзным станку» у 8 класе ён знаёміць навучэнцаў з рознымі дэталямі, звяртае ўвагу на добрую чысціню апрацоўкі і высокую дакладнасць дэталяў, выробленых на гэтым станку. Затым, захоўваючы правілы тэхнікі бяспекі, рыхтуе станок да работы. Ход урока будуецца так, каб вучні актыўна мыслілі, імкнуліся глыбей пазнаць асноўныя законы навукі, на аснове якіх стварaецца і працуе сучасная тэхніка, развіваецца тэхналогія вытворчасці, каб у іх фарміраваўся інтарэс да прафесійнай працы. Заняткі ў майстэрнях па праграме працоўнага навучання абавязкова дапаўняюцца вытворчымі экскурсіямі з мэтай азнаямлення навучэнцаў з рознымі тыпамі станкоў, метадамі рэзання металаў і з арганізацыяй работы наватараў і перадавікоў вытворчасці.

За работай — кааператыў «Школьнік».

Працоўнае абучэнне і выхаванне будуецца настаўнікам так, каб навучэнцы бачылі практычныя вынікі сваёй працы.

Школьныя майстэрні настаўнік стварыў разам з навучэнцамі. Нямала сіл і ўпартасці спатрэбілася яму, каб прывесці іх у рабочы выгляд. Сёння гэтыя школьныя майстэрні — адны з лепшых у раёне. Тут ёсць не толькі абсталяванне, неабходнае для абучэння вучняў і арганізацыі прадукцыйнай працы, пазакласнай работы, але і сабран багаты раздатачны матэрыял, які з'яўляецца добрай падмогай вучням у асваенні ведаў і ўменняў па працы, складзена картатэка дапаможнікаў да кожнага ўрока. Умела выкарыстоўвае настаўнік наглядныя і тэхнічныя сродкі абучэння. Па асобных тэмах праграмы ёсць даведачныя і інструктыўныя табліцы.

На ўроках працоўнага навучання падбіраюцца аб'екты прадукцыйнай працы, якія карыстаюцца попытам у насельніцтва. М.М. Луцаевым была распрацавана тэхналогія вырабу дзіцячага табурэта, гладзільнай дошкі, якая ўтрымлівае шэраг тэхнічных аперацый: разметку з дакладнасцю да 1 мм, распілоўку, адточванне на такарным станку ножак, атрыманне цыліндрычных шыпоў, падгонка дэталяў, склейванне, афарбоўка. Усе гэтыя аперацыі павінны выконвацца дакладна, бо парушэнне тэхналагічнай аперацыі вядзе да зніжэння якасці або наогул да брака. Большасць навучэнцаў спраўляюцца на «добра» і «выдатна».

Вучні 5-8 класаў вырабляюць ражковыя ключы, малаткі, выконваюць заказы гаспадарак, школы. Выканан заказ калгаса імя Карла Маркса для дзіцячага сада. Было зроблена 50 палічак, скрыні для расады і кветак, касы для гульняў і касы для раздатачнага матэрыяла. 10 клас выканаў заказ калгаса «Чырвоны маяк» для дзіцячага сада.

Школьная майстэрня не стаіць у баку ад такога пытання, як міласэрнасць. Для Хоцімскай райбальніцы выраблена і перададзена 250 цыліндрычных полачак хірургічнаму аддзяленню, таксама выраблены і ўстаноўлены падстаўкі пад радыёэпрадуктары, шафа-стэлаж у хімлабараторыі.

Вялікая заслуга М.М. Луцаева ў стварэнні кааператыва «Школьнік», які працуе на базе школьнай майстэрні. Усяго 9 навучэнцаў ўваходзяць у састаў кааператыва, але імі робіцца вялікая работа. Выраблена і прададзена насельніцтву 3 лесвіцы, 28 гатовых да работы сякер, 10 полачак для кніг, 10 гладзільных дошак, 15 табурэтак, 30 скрынь для кветак, 200 шчытоў агароджы па 3 метры даўжынёй для калгаса «Чырвоны маяк».

Ахвотна наведваюць рабяты гурток па дэкаратыўна-прыкладному мастацтву. Зробленыя імі бытавыя вырабы, сувеніры дэманструюцца на школьнай выстаўцы, прадаюцца на праводзімым у школе кірмашы.

Настаўнік вядзе шырокую прафарыентацыйную работу. На яго ўроках рабяты атрымліваюць цікавыя звесткі аб прафесіях трактарыста, шафёра, палявода, жывёлавода, столяра, слесара і г.д.

Даўно вядома, што настаўнік славен сваімі вучнямі. Многія выхаванцы Міхаіла Міхайлавіча сталі кваліфікаванымі рабочымі, спецыялістамі.

Важным фактарам выхавання навучэнцаў з'яўляецца асоба самога настаўніка. Таварыскі і эрудзіраваны чалавек, Міхаіл Міхайлавіч шмат сіл аддае грамадскай рабоце: уваходзіць у састаў творчай групы настаўнікаў пры Магілёўскім абласным інстытуце ўдасканалення настаўнікаў, шмат гадоў кіруе метадычным аб'яднаннем настаўнікаў тэхнічнай працы. На базе яго майстэрань праходзяць метадычныя семінары і практычныя заняткі, наладжан абмен вопытам, прафесіянальнай інфармацыяй. Усе яго ўрокі — адкрытыя.

За плённую працу па эстэтычнаму і працоўнаму выхаванню навучэнцаў М.М. Луцаеў неаднаразова ўзнагароджан шматлікімі Ганаровымі граматамі. Камуністы на працягу многіх гадоў выбіралі яго сакратаром партыйнай арганізацыі, аднавяскоўцы — дэпутатам Савета народных дэпутатаў.

З. КРЫВІЦКАЯ,
загадчыца метадкабінета раёна

На такарным станку працуе вучань 9 класа Раман Зямцоў.

За работай вучні 9 класа (злева направа) Мікалай Румянцаў і Іван Барыкін.

Фота С. БАБРОВАЙ.

Крывіцкая, З. Праца — усяму галава / З. Крывіцкая ; фота С. Бабровай // Шлях Кастрычніка. — 1990. — 19 чэрвеня. — С. 2.

З вопыту работы настаўніка працоўнага навучання Бахаоўскай рярэдняй школы М. М. Луцаева.